

FM: 2015. gadā Latvijas ekonomikas izaugsme paātrinājusies

Publicēts: 31.01.2018.

Neskatoties uz nelabvēlīgo situāciju ārējā vidē, Latvijas ekonomikas izaugsme 2015. gadā ir izrādījies ievērojami straujāka, nekā sākotnēji prognozēts, sasniedzot 2,7%, liecina pirmdien publicētie jaunākie Centrālās statistikas pārvaldes dati. Tomēr gada pēdējā ceturkšņa dati ir mazāk iepriecinoši – ekonomikas izaugsme gada griezumā palēninājusies līdz 2,7%, salīdzinot ar trešajā ceturksnī sasniegto 3,5% pieaugumu.

Līdzīgi kā iepriekšējā gadā, arī 2015. gadā galvenais ekonomiskās izaugsmes nodrošinātājs bija iekšzemes pieprasījums, īpaši privātais patēriņš, kas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās par 3,3%. Iedzīvotāju tēriņus jau otro gadu pēc kārtas veicināja spēcīgi pieaugusi darba samaksa, gan ļoti zemā inflācija, gan māsaimniecībām piešķirto jauno kredītu pieaugums. Atšķirībā no privātā patēriņa, kur spēcīgs pieaugums jau bija gaidāms, patīkamu pārsteigumu sagādāja investīcijas, no otrā ceturkšņa uzrādot visai strauju pieaugumu un 2015.gadā kopā palielinoties par 2,6%.

Savukārt preču un pakalpojumu eksporta pieaugums pērn bijis lēnāks nekā iepriekšējā gadā, ko noteica gan Krievijas noteiktās sankcijas ES ražotajām pārtikas precēm, gan NVS valstu ekonomiskās situācijas pasliktināšanās un rubļa kursa kritums, kas ietekmēja arī kravu tranzīta samazināšanos caur Latvijas ostām. Ņemot vērā šos apstākļus, kopējais eksporta pieaugums par 1,0% pagājušajā gadā joprojām ir uzskatāms par labu rādītāju, jo Latvijas eksportētāji zaudējumus Krievijas tirgū spējuši kompensēt ar eksporta pieaugumu uz jauniem tirgiem, un Latvijai kā vienīgajai no Baltijas valstīm 2015. gadā ir izdevies palielināt kopējo preču eksportu.

Ņemot vērā ārējās vides situāciju, arī nozaru griezumā 2015. gads veiksmīgāks ir bijis uz iekšējo tirgu orientētajām pakalpojumu nozarēm, tomēr labus rezultātus sasniegušas arī lauksaimniecības un apstrādes rūpniecības nozares. Lauksaimniecības un mežsaimniecības nozare, pateicoties labības rekordražai, pagājušajā gadā augusi par 5,0%, bet apstrādes rūpniecības pieaugumu par 4,3% nodrošināja stabilā izaugsme kokapstrādes nozarē, kā arī datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražotāju izcilie rezultāti. Līdz ar tūristu skaita pieaugumu no Eiropas Savienības valstīm izmitināšanas un ēdināšanas nozarē sasniegts 6,0% pieaugums, un starp straujāk augošajām nozarēm 2015. gadā bijusi arī māksla, izklaide un atpūta ar 4,7% pieaugumu.

Izlaides apjomi pagājušajā gadā samazinājušies tikai divās nozarēs – būvniecībā par 1,1% un transportā par 0,1%. Ja transportā samazinājumu noteica galvenokārt ārējās vides situācija un Krievijas tranzīta plūsmas samazināšanās, tad būvniecībā ietekmi atstājusi arī iepriekšējā gada augstā bāze un aktivitātes mazināšanās ēku būvniecībā pēc izmaiņām termiņuzturēšanās atļauju piešķiršanas kārtībā.

Lai gan pagājušā gada kopējie rezultāti Latvijas ekonomikai ir uzskatāmi par visai sekmīgiem, zināmas bažas rada tieši ceturkā ceturkšņa dati, kur salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni iekšzemes kopprodukts ir samazinājies par 0,3%, gada griezumā izaugsmei noslīdot līdz 2,7%. Negatīvu ietekmi ceturkā ceturksnī atstājis kritums būvniecības nozarē par 6,2%, kas var signalizēt par zemiem būvniecības un investīciju rādītājiem arī 2016. gadā. Tāpat arī apstrādes rūpniecības gada pieauguma tempi bijuši vājāki nekā iepriekšējos ceturkšņos, un arī 2016. gadā attīstību šajā nozarē bremzēs problēmas lielākajā metālu ražošanas uzņēmumā "KVV Liepājas Metalurģs". Savukārt transporta nozares operatīvie dati jau norāda uz būtisku kritumu šajā nozarē 2016. gada sākumā.

Taču līdzās šiem negatīvajiem faktoriem pastāv arī virkne pozitīvo, jo sagaidāms, ka ekonomikas izaugsmi Latvijā šogad turpinās veicināt zemās energoresursu un citu izejvielu cenas, gan potenciāli spēcīgāks kreditēšanas pieaugums, gan ģeopolitiskās situācijas stabilizēšanās un nedaudz straujāka ekonomikas izaugsme galvenajās Latvijas ārējās tirdzniecības partnervalstīs. Attiecīgi Finanšu ministrija paredz, ka IKP pieaugums 2016. gadā būs nedaudz straujāks nekā 2015. gadā, sasniedzot 3%.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-2015-gada-latvijas-ekonomikas-izaugsme-paatrinajusies>